

2. számú Szadai Felnőtt Háziiorvosi Szolgálat éves beszámolója

1. Orvos-változás a 2. számú Szadai felnőtt háziiorvosi praxisban és annak hatása

2020. május 4-én vettem át dr. Szemerédy István Főorvostól a 2. számú Szadai felnőtt háziiorvosi szolgálat működtetését, aki több mint 40 évig látta el Szada háziiorvosi feladatát.

Kb. 5 hónap telt el – egyre jobban megismerem a betegeket, egyre jobban tisztában vagyok a helyi viszonyokkal és igényekkel, de a váltás még nem fejeződött be és eddig nem ment zökkenőmentesen.

A betegek új orvostól való tartózkodása, valamint annak fokozatos feloldódása látható a havi betegforgalmi adatokban is: amíg teljes május hónap (4 hét) alatt 406 betegellátás történt, addig szeptember 1-22-ig (3hét) 614 beteget láttunk el.

Időszak	Ellátott betegek (fő)
2020. május	406
2020. június	550
2020. július	484
2020. augusztus	505
2020. szeptember	614
Összesen:	2 559

2. Lakosság megrendítő egészségi állapota

A szadai lakosság egészségi állapota igen rossz helyzetben van, habár a helyzet nagyjából megfelel a jelenlegi vidéki magyar átlagnak, a civilizációs életmód betegségek meghatározó túlsúlyával (1 460 fő teljes praxis létszámra számolva):

- Magasvérnyomás (hypertensív) betegség: 593 fő (41%)
- Zsír anyagcsere rendellenességei: 339 fő (23%)
- Ischaemiás szívbetegség: 321 fő (22%)
- Spondylopathiák és egyéb dorsopathiák (gerinc porckorong sérv): 272 fő (19%)
- Diabetes mellitus (cukorbetegség): 225 fő (15%)
- Pajzsmirigy rendellenességei: 151 fő (10%)
- Rosszindulatú daganatok: 98 fő (7%).

Összesen 2 887 krónikus gondozott betegséget kezelünk, ami statisztikailag azt jelenti, hogy minden egyes bejelentett lakosnak átlagosan 2 krónikus betegsége van ($2887/1460 = 1,977$). Természetesen a valóságban még léteznek egészséges lakosok is – első sorban a fiatalabb 20-40 éves korosztályban, de az idősebb lakosok körében a krónikus betegségek halmozódása figyelhető meg:

- 40-50 évesek: jellemzően 2-3 krónikus betegség,
- 50-65 évesek: jellemzően 3-4 krónikus betegség,
- 65 év fölött: jellemzően 5 vagy annál több krónikus betegség.

Alábbi táblázat tartalmazza a praxisban gondozott összes krónikus betegségcsoport előfordulását, nemi eloszlását és százalékos arányát a teljes praxishoz képest (1 460 fő).

Betegség csoportok	Férfi	Nő	Összesen	% (1460 Fő)
01. Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	47	51	98	7%
02. A Vér és Vérbépző szervek betegségei	15	37	52	
03. Vashiányos anaemia (D50)	3	19	22	
04. Pajzsmirigy rendellenességei (E00-E07)	28	123	151	10%
05. Diabetes mellitus (E10-E14)	118	107	225	15%
06. Egyéb endocrin mirigyek rendellenességei (E20-E350)	1	11	12	
07. Lipoprotein anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák (E72)	176	163	339	23%
08. Pszichoaktív szer használata által okozott viselkedészavarok (F10-F19)	22	2	24	
09. Ebből: Alkohol okozta mentális és viselkedészavarok (F10)	18	2	20	
10. Schizophrenia, schizotipias és paranoid rendellenességek (F20-F29)	4	3	7	
11. Mentális retardatio (F70-F79)	5	1	6	
12. Extrapiramidális és mozgási rendellenességek (G200-G26)	3	2	5	
13. Ebből: parkinson-kór (G20)	2	2	4	
14. Alzheimer-kór (G30)	0	1	1	
15. Sclerosis multiplex (G35)	2	4	6	
16. Epilepsia (G40)	15	8	23	
17. Átmeneti agyi ischaemiák és cerebrovascularis betegségek (G45,G46)	8	18	26	
18. A szemlencse betegségei (H25-H28)	9	20	29	
19. Zöldhályog (glaucoma) (H40-H42)	12	23	35	
20. Vakság és csökkentlátás (H54)	0	0	0	
21. Vezetékes típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H900-H91)	4	4	8	
22. Idült rheumás szívbetegségek (I05-I09)	0	0	0	
23. Magasvérnyomás (hypertensív) betegségek (I10-I15)	317	276	593	41%
24. Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)	158	163	321	22%
25. Szívbetegségek egyéb formái közül (I34-I39)	10	8	18	
26. Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)	45	59	104	
27. Idült alsó légúti betegségek közül (J40-J47)	68	74	142	
28. Asthma (J45)	32	41	73	
29. Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K20)	6	0	6	
30. Nem fertőzőes vékony- és vastagbél gyulladás (K52-K52)	17	20	37	
31. A máj betegségei (K70-K77)	21	11	32	
32. Ebből: alkoholos májbetegség (K70)	4	3	7	
33. Seropositív és egyéb rheumatoid arthritis (M05,M00)	3	6	9	
34. Fiatalkori ízületi gyulladás (M08)	0	1	1	
35. Kősvény (M10)	31	5	36	
36. Deformáló hátgerinc-eltérések (M40-M43)	9	17	26	
37. Spondylopathiák (M45-M49) Egyéb dorsopathiák (M50-M54)	125	147	272	19%
38. A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (M80-M85)	13	94	107	
39. Glomerularis és renális betegségek (N00-N08),(N10-N16)	1	1	2	
40. Veseelégtelenség (N17-N19)	5	3	8	
Összesen:	1 357	1 530	2 887	

3. COVID „járvány” és hatása a rendelő működésére

A COVID járvány március óta jelentősen megváltoztatta a háziiorvosi rendelők működését:

- betegek jelentős részben telefonon intézik az apróbb orvosi kéréseket: rendszeresen szedett gyógyszerek felírása, beutaló kérése laborban vagy szakorvoshoz, néhány napos táppénz intézése, stb.
- ha panaszaik vannak, vagy személyesen meg akarják beszélni a vérnyomásuk, laborértékeik változását, akkor időpontot kérnek, így irányítható, kezelhető a napi betegforgalom, jelentős részben el tudjuk kerülni a tömegjeleneteket a váróban.
- a lakosság gyakorlatilag 100%-a elfogadta az elektronikus recept intézményét, a rendszer minimális kimaradásokkal működik (5 hónap alatt csak 2 alkalommal 2-3 óráig nem működött az EESZT) és még a rendelőben történő személyes megjelenéskor sem kérik a nyomtatott recepteket, így gyorsabban, csendesebben és környezetkímélőbben működik a lakosság gyógyszer ellátása.
- szeptember elejétől beindult COVID riogatás és pánikkeltés minden médiában, ami ismét aggodalommal és félelemmel tölti el a lakosságot. Minden rendelésen 5-10 telefont kapok a lakosságtól, hogy mit tegyen, mert reggel óta kapar a torka vagy ma már 2x tüsszentett. Próbálok megnyugtani, de nehéz ilyen média ellenszélben.

4. Betegek elvándorlása és lehetséges finanszírozási nehézségek

Jelentős elvándorlás történt a 2. számú Szadai felnőtt háziiorvosi körzetből az elmúlt 8 hónapban:

Átjelentkezett betegek 2016-2020			
Év	Hónap	1. szadai körzetbe	Más körzetekbe
2016	egész	3	
2017	egész	2	
2018	egész	7	
2019	egész	6	
2020	január	2	3
	február	8	2
	március	12	4
	április	4	1
	május	110	7
	június	1	2
	július	1	7
	augusztus	4	1
	szeptember	26	0
	2020	egész	168
	Összesen	186	

Amíg 2016-2019-es években évi 20-30 beteg jelentkezett át más, többségében távoli, körzetekben, elsősorban elköltözés miatt, addig februártól (a praxis adásvételi szerződés aláírását követően), beindult egy jelentős átjelentkezési hullám, amely szeptemberben változatlan intenzitással folytatódik.

2020-ban eddig összesen 195 beteg jelentkezett át, így az amúgy is kis létszámú 2. Szadai felnőtt háziiorvosi körzet 1.655 főről 1.460 főre apadt. Egy átlagos magyarországi háziiorvosi praxis közel 2.000 fővel rendelkezik, de vidéken nem ritkák a 2.500-3.000-es praxisok is.

2020-ban az átjelentkezett betegek túlnyomó többsége 86%-a (168 fő) az 1. számú Szadai felnőtt háziorvosi körzetbe jelentkeztek át. A maradék 14% (27 fő) lakhelyváltoztatás miatt jelentkeztek át (Abonyba, Győrbe, Vácszentlászlóra vagy Budapestre).

Az átjelentkezés hátterében

- félelem az ismeretlentől – az új orvostól - vagy
- a házi orvos kollégák rábeszélése állhat.

A körzetbe bejelentett lakosság számának csökkenésével a NEAK finanszírozás is csökken. Jelenleg még uralható a helyzet, de az átjelentkezések folytatódásával a praxis finanszírozása is veszélybe kerülhet, mivel a fix költségeket ki kell termelni. És akkor még nem is említettem a szükséges fejlesztéseket (új EKG, ultrahang készülék, stb.). A fenti okokra visszavezethető, jövőben esetlegesen előforduló, finanszírozással kapcsolatos problémának megoldásában, megelőzésében számítok a Szadai Önkormányzat segítségére.

5. Lakosság életmód változtatásának elindítása

Az első pontban részleteztem, szadai lakosság lesújtó egészségi állapotának javításában, a szakszerű orvosi ellátás mellett, az egészséges életmódra nevelésben látom a fő megoldást.

A civilizációs betegségek, valójában életmód betegségek – a jelenkori, modern életmódunk okozza őket. A tapasztalatom az, hogy a civilizációs betegségeket nem lehet gyógyszerekkel megoldani. Az életmód betegségeket - csak életmód változtatással lehet megoldani, megelőzni és kezelni!

Az egészséges életmód 3 alappilléren nyugszik:

- egészséges táplálkozás, amely ellentétes azzal, amit a hivatalos propaganda sulykol,
- rendszeres testmozgás, valamint
- vitamin, ásványi anyag és omega-3 zsírsav pótlás.

Őszintén hiszek abban, hogy az emberek egészségének megőrzéséhez az egészségügyi tájékoztatáson, egészséges életmódra nevelésen, valamint a krónikus betegségek szakszerű gondozásán keresztül vezet az út, így a mindenkor házi orvos tud a legtöbbet tenni a szadai lakosság testi és lelki egészségéért.

Ezt a munkát már elkezdtem:

- bemutatkozó cikk a szadai újságban – „Szeretném, ha Szada lenne országunk legegészségesebb települése” (2020 június)
- D-vitamin cikk a szadai újságban – „D-vitamin – minél több, annál jobb” (2020 szeptember)
- Vírusos fertőzések cikk a szadai újságban – „Vírus fertőzések (COVID) legyőzésének „5”-ös szabálya” (2020 október)
- Egészség nevelési előadás a lakosságnak a Faluházban – előkészület alatt (2020 október)